

Ohjeita kuolinpesän asioita hoitaville

ALEXANDRIA

Ohjeita kuolinpesän asioita hoitaville

Tähän ohjeeseen on koottu ohjeita ja neuvoja, joilla toivomme voivamme helpottaa kuolinpesään liittyvien asioiden hoitamista Alexandria -konsernissa. Huomioithan, että tässä ohjeessa on esitetty ainoastaan keskeisimmät pääsäännöt perintöoikeudesta ja antamamme ohjeet ja neuvot on tarkoitettu ainoastaan kuolinpesän asioiden hoitoon Alexandria -konsernissa. Pelkästään tämän perusteella ei tule tehdä mitään oikeudellisia asiakirjoja tai toimenpiteitä, kuten perunkirjoitusta, ositusta tai perinnönjakoa. Kuolinpesän oikeustoimia tehtäessä on aina syytä kääntyä asiantuntijan puoleen.

Alexandria -konsernin tarvitsemat asiakirjat

- Perukirjan kopio ja kopiot perukirjassa mainituista keskeisistä liitteistä
- Sukuselvitys eli vainajan katkeamaton virkatodistus 15 ikävuodesta lähtien, mikäli perukirjaa ei ole Digi- ja väestötietovirasto vahvistanut
- Jokaisen pesän osakkaan virkatodistus, josta käy ilmi, että henkilö on elossa, ellei asia ilmene vainajan virkatodistuksesta
- Kopio mahdollisesta avioehtosopimuksesta
- Edesmenneen tai entisen puolison perukirjan kopio, mikäli ositusta ei ole toimitettu, tai osituskirjan kopio, jos ositus on toimitettu
- Mahdollinen testamenttikopio sekä testamentin tiedoksisaanti- ja hyväksymisilmoitukset kaikilta kuolinpesän osakkailta
- Mahdollinen kärjäoikeuden päätös pesänselvittäjän tai -jakajan määräämisestä
- Mahdollinen jakokirja (sekä siihen liittyvä Digi- ja väestötietoviraston lupa, mikäli pesän osakkaana on edunvalvottava)
- Pesän osakkaiden antama yksilöity valtakirja, elleivät kaikki osakkaat asioi yhdessä, ja kopiot valtuutetun ja osakkaiden virallisista henkilöilystodistuksista (passi- tai henkilökorttikopiot)

Yllä mainittu lista asiakirjoista ei ole tyhjentävä, vaan saatamme pyytää teiltä tapauskohtaisesti lisädokumentaatiota.

Rahoitusvälineiden siirtäminen perinnön saajan nimiin edellyttää, että Alexandria -konsernille esitetään lainvoimainen perinnönjakokirja.

Kuolinpesän asioiden hoitaminen Alexandria -konsernissa

Alexandria -konserni saa tiedon asiakkaansa kuolemasta joko vainajan läheisiltä tai väestötietojärjestelmästä. Koska tieto asiakkaan kuolemasta tulee väestötietojärjestelmän kautta Alexandria -konsernille usein vasta viiveellä siinä vaiheessa kun perunkirjoitukseen liittyvät järjestelyt on jo pitänyt aloittaa, kannattaa omaisten ilmoittaa kuolemantapauksesta Alexandria -konsernille mahdollisimman nopeasti. Ilmoituksen yhteydessä tulee Alexandria -konsernille toimittaa kuolin- tai virkatodistus, josta kuolintieto ja vainajan henkilöllisyys ilmenevät.

Perunkirjoituksen tekemistä varten tarvitsette tiedot vainajan varoista ja veloista kuolinpäivän tilanteen mukaisena. Varallisuusluettelon vainajan Alexandria -konsernissa olevista sijoituksista kuolinpäivänä voitte tilata olemalla yhteydessä Alexandria -konsernin asiakaspalveluun puhelimitse puh. 0200 10 100 tai sähköpostitse osoitteeseen info@alexandria.fi. Saatuaan tiedon asiakkaansa kuolemasta Alexandria -konserni lähettää varallisuusluettelon vainajan Alexandria -konsernissa olevista sijoituksista myös vainajan viimeiseen kotiosoitteeseen. Lisäksi Alexandria -konserni pyytää tiedot vainajan Alexandria -konsernin kautta hankkimista vakuutusyhteistyökumppaneiltaan Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennialta, SEB Life International Assurance Company Limited:ltä, Utmost PanEurope dac:ltä sekä Lombard International Assurance S.A.:lta

vastaavasti kuolinpäivän tilanteen mukaan. Kyseiset tiedot ja perunkirjoitusta varten tarvittavat omaisuus- ja muut mahdolliset tiedot vainajan varallisuudesta ja vastuista kuolinpäivältä sekä sen jälkeisestä tilanteesta saa pyynnöstä yksikin pesän osakas tai osakkaan valtakirjan nojalla esim. perunkirjoituksen toimittava uskottu mies. Alexandria -konsernille on tällöin esitettävä vainajan virkatodistus tai riittävä sukuselvitys, joka osoittaa henkilön olevan kuolinpesän osakas sekä kopio valtakirjasta, jos sellainen on annettu. Kuolinpesän osakas on oikeutettu yksinään myös lopettamaan suoramaksusopimuksen, e-laskun tai muun automaattista veloitusta koskevan sopimuksen, kuten jatkuvan rahastosäästösopimuksen.

Halutessaan kuolinpesän osakkaat voivat valtuuttaa yhden osakkaista tai jonkun muun edustamaan kuolinpesää yksilöidyllä valtakirjalla. Avoin asianajovaltakirja ei riitä, vaan valtakirjasta on ilmentävä selkeästi mitä valtuutettu on oikeutettu tekemään. Tämän ohjeen liitteenä on valtakirja käytettäväksi vainajan asioiden hoitoon Alexandria -konsernissa.

Tuomioistuimen määräämällä pesänselvittäjällä, pesänjakajalla ja testamentin toimeenpanijalla on oikeus saada tietoja sekä kuolinpäivää edeltävältä, että sen jälkeisistä tapahtumista.

Kuolinpesän asioita hoidettaessa on Alexandria -konsernille annettava selvitys kuolinpesän osakkaista. Tämä suojaa jokaisen pesän osakkaan asemaa ja oikeuksia. Alexandria -konserni tarkistaa, että kaikki pesän osakkaat ovat edustettuina pesän suorittamisissa oikeustoimissa. Koska asiakirjojen käsittely ja tutkiminen vaatii aikaa, suosittelemme niiden toimittamista Alexandria -konserniin yhdellä kertaa ja hyvissä ajoin ennen kuolinpesän asioiden hoitamista. Kuolinpesän osakkaiden toteamiseksi Alexandria -konsernille on toimitettava kopio Digi- ja väestötietoviraston vahvistamasta perukirjasta sekä kopiot perukirjan liitteistä. Mikäli perukirja ei ole Digi- ja väestötietoviraston vahvistama, tarvitaan kopio perukirjasta sukuselvityksineen. Sukuselvitys tarkoittaa katkeamatonta virkatodistuskettua vainajasta 15 vuoden iästä hänen kuolemaansa asti. Sukuselvitykseen tulee myös sisältyä kustakin pesän osakkaasta virkatodistus, josta ilmenee, että kyseinen pesän osakas on elossa.

Yleistä tietoa kuolinpesän asioiden hoitamisesta

Velvollisuus pitää perunkirjoitus

Jokaisesta suomalaisesta tai Suomessa asuvan osalta on heidän kuoltuaan toimitettava perunkirjoitus. Perunkirjoitus on pidettävä kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta. Perunkirjoituksen on velvollinen toimittamaan se pesän osakas, jolla on hoidettavanaan pesän omaisuus.

Perunkirjoituksessa laaditaan asiakirja, jota kutsutaan perukirjaksi. Perukirja on luettelo kuolinpesään kuuluvasta omaisuudesta ja kuolinpesän osakkaista kuolinpäivältä. Perukirja toimii myös veroilmoituksena perintöveron määräämistä varten. Perukirja toimitetaan vainajan viimeisen kotipaikan veroviranomaiselle kuukauden kuluessa perukirjan tekemisestä.

Henkilön kuoltua hänen oikeutensa ja velvollisuutensa siirtyvät kuolinpesälle. Lain mukaan kuolinpesän asioista päättävät pesän osakkaat yhdessä aina perinnönjakoon asti. Yhdellä pesän osakkaalla on kuitenkin oikeus saada perunkirjoituksen tekemistä varten tarvittavat tiedot vainajan varallisuudesta ja vastuista kuolinpäivältä sekä sen jälkeisestä tilanteesta.

Kuolinpesän kaikkien osakkaiden suostumus vaaditaan, kun

- 1) myydään vainajan arvopapereita,
- 2) pyydetään tietoa vainajan elinaikana tapahtuneista muutoksista sijoitusvarallisuudessa,
- 3) tehdään tilisiirto muulle kuin vainajan tilille tai
- 4) jaetaan vainajan omaisuutta.

Kuolinpesän osakkaat

Kuolinpesän osakkaita ovat:

- 1) Lakimääräiset perilliset
  - Vainajan lapset tai lapsenlapset
  - Leski, jos vainajalta ei jäänyt lapsia tai lapsenlapsia
  - Vainajan vanhemmat, jos vainajalta ei jäänyt lapsia, lapsenlapsia tai leskeä
  - Vainajan sisarukset, tai heidän lapsensa, jos vainajan vanhemmat eivät ole enää elossa
  - Vainajan isovanhemmat tai isovanhempien kuoltua tädit, sedät ja enot. Serkut eivät peri.
- 2) Avio-oikeuden nojalla leski lainvoiman saaneeseen ositukseen asti. Leski ei ole osakas, jos puolisoilla on avio-oikeuden poissulkeva arvioehto.
- 3) Yleistestamentinsaaja. Yleistestamentin saaja on henkilö, jolle vainaja on testamentannut koko omaisuutensa tai osuuden siitä.
- 4) Ns. toissijaiset perilliset. Kun aviopari on ollut lapseton ja leski on perinyt ensiksi kuolleen puolisonsa, ovat lesken kuoltua hänen kuolinpesänsä osakkaita myös ensiksi kuolleen puolison vanhemmat, sisarukset tai näiden jälkeläiset, jotka ovat elossa lesken kuoltua.
- 5) Valtio, ellei muita yllä mainittuja perillisiä ole.

Mikäli kuolinpesässä on useita osakkaita, on perunkirja hyvä vahvistuttaa Digi- ja väestötietovirastossa asioiden hoidon helpottamiseksi. Jos perittävällä oli kuollessaan kotikunta Suomessa, Digi- ja väestötietovirasto voi kuolinpesän osakkaan, eloonjääneen puolison, pesänhoitajan, pesänselvittäjän, pesänjakajan tai testamentin toimeenpanijan hakemuksesta vahvistaa, että kaikki pesän osakkaat ja perittävän aviopuoliso on merkitty perukirjaan siten kun laissa säädetään. Digi- ja väestötietovirasto tekee vahvistuksen antamisesta merkinnän alkuperäiseen perukirjaan tai sen oikeaksi todistettuun jäljennökseen.

Alaikäistä tai edunvalvonnassa olevaa pesän osakasta edustaa hänen edunvalvojansa. Jos edunvalvoja on itse saman kuolinpesän osakas, tarvitaan edunvalvojan sijainen. Tällöin tiettyihin oikeustoimiin tarvitaan lisäksi erikseen Digi- ja väestötietoviraston lupa.

Mikäli kuolinpesän asioista päättäminen yhdessä osakkaiden kesken ei onnistu, voi käräjäoikeus yhdenkin pesän osakkaan hakemuksesta määrätä pesään pesänselvittäjän. Tällöin pesänselvittäjä

yksin allekirjoittaa kaikki pesään liittyvät asiakirjat, eivätkä pesän osakkaat edes yhdessä ole oikeutettuja tekemään pesän puolesta oikeustoimia tai allekirjoittamaan asiakirjoja pesän nimissä.

Vakuutusyhtiöiden tarvitsemat asiakirjat

Mikäli vainajalla on ollut Alexandria –konsernin kautta hankittu vakuutus Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fenniasta, SEB Life International Assurance Company Limited:stä, Utmost PanEurope dac:sta tai Lombard International Assurance S.A.:sta, Alexandria –konserni lähettää vainajan viimeiseen kotiosoitteeseen kuolinpäivän mukaisen varallisuusraportin kyseisestä vakuutuksesta sekä kuolintapauskorvaushakemuksen, josta selväää tarvittavat liitteet. Tarvittaessa Alexandria –konsernin edustajat auttavat kuolintapauskorvaushakemuksen täyttämiseksi ja antavat myös ohjeet sen osalta, mitä asiakirjoja tarvitaan sen liitteeksi. Voitte tällöin olla yhteydessä asiakaspalveluumme joko puhelimitse puh. 0200 10 100 tai sähköpostitse osoitteeseen info@alexandria.fi.

Vakuutuksen edunsaajamääräys

Kuolemantapauksessa korvaukset maksetaan edunsaajamääräyksen mukaan. Vakuutuksenottaja on voinut määrätä edunsaajan, jolle vakuutuksen kuolemantapauskorvaus suoritetaan. Jos edunsaajamääräystä ei ole, korvaus kuuluu vakuutetun kuolinpesään.

Erilaisia edunsaajamääräyksiä:

Omaisiet

- Korvauksesta puolet maksetaan vakuutetun aviopuolisolle ja puolet jaetaan lasten kesken pääluvun mukaan. Mikäli vakuutetulla ei ole aviopuolisoa eikä lapsia, korvaus suoritetaan perintökaaren mukaisesti (ei serkuille).

Puoliso

- Korvaus maksetaan vakuutetun aviopuolisolle.
- Puolisoksi katsotaan henkilö, jonka kanssa vakuutettu oli kuollessaan avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa.

Puoliso ja lapset

- Korvauksesta puolet maksetaan vakuutetun aviopuolisolle ja puolet jaetaan lasten kesken pääluvun mukaan. Mikäli vakuutetulla ei ole aviopuolisoa, korvaus jaetaan lasten kesken tasan. Mikäli vakuutetulla ei ole lapsia, aviopuoliso saa korvauksen kokonaan.

Lapset

- Korvaus jaetaan lasten kesken tasan. Menehtyneen lapsen sijaan tulee hänen rintaperillisensä. Mikäli menehtyneellä edunsaajalla ei ole lapsia, korvaus jaetaan elossa olevien kesken tasan.

Lastenlapset

- Korvaus jaetaan lastenlasten kesken tasan. Mikäli joku edunsaajista on menehtynyt, jaetaan korvaus elossa olevien lastenlasten kesken tasan.

Kuolinpesä

- Korvaus maksetaan kuolinpesälle.

Nimetty edunsaaja

- Korvaus maksetaan nimetyille edunsaajille.